

Савіцька Світлана

к.е.н, асистент кафедри обліку, оподаткування та технологій електронного бізнесу
Подільський державний аграрно-технічний університет
м.Кам'янець-Подільський

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКУ

В сучасних умовах комп'ютерна інформаційна система є такою ж необхідною частиною інфраструктури підприємства як технологічне обладнання, персонал та є моделлю системи його управління, реалізацією притаманних їй функцій. Етапи проектування, розробки, впровадження і експлуатації є загальними для всіх комп'ютерних інформаційних систем підприємства та характеризують їх життєвий цикл (рис.1).

Провідну роль у системі управління підприємством відіграє бухгалтерська інформаційна система, в якій формується достовірна та повна інформація про майно, зобов'язання та господарські операції об'єкта управління. Інформаційна база бухгалтерського обліку в свою чергу є основою для інформаційно-аналітичних систем, державної статистики, систем аудиту та інших користувачів інформації. У зв'язку з цим в професійній діяльності бухгалтера, фінансового аналітика підприємства, аудитора, працівника органів статистики значення інформаційних систем і технологій, як найбільш дієвого засобу поліпшення якості обліку та звітності, підвищення її оперативності, зниження матеріальних і трудових витрат на ведення обліку, складання та подання фінансової, статистичної та іншої звітності, постійно зростає. [1, с.139]

Застосування обчислювальної техніки в організації бухгалтерського обліку викликано необхідністю обробки великих обсягів інформації, численних її групувань, жорсткі терміни обробки, високі вимоги до точності і достовірності.

Рис. 1. Етапи життєвого циклу комп'ютерної інформаційної системи підприємства

Бухгалтерські завдання раніше інших економічних завдань стали оброблятися технічними засобами. Комп'ютеризація бухгалтерського обліку тісно пов'язана з вищеназваними причинами, що дозволяє виділити три її етапи – механізований, автоматизований, електронний облік (рис.2) [2, с.69]

На першому етапі – етапі автоматизації вважається, що важливі інфраструктури знаходяться в стані розвитку. За конверсію існуючих систем і конструкцію інформаційних рішень несе відповідальність тільки технічний персонал.

Другий етап – етап інформатизації передбачає значний вплив користувача на конструкцію автоматизованих систем та характеризується рухом у напрямі до особистого володіння або використання інструментів комп'ютеризації. [3].

Третій (сучасний) етап

з 90-х рр. 20 століття) – етап комунікації

Характеризується створенням інтегрованих програмних засобів, що поєднують кілька предметних областей автоматизації. Це дозволило перейти від паперових технологій обліку до електронного обліку (використання електронних документів, електронного підпису, електронного офісу).

Другий етап

(з початку 70-х рр. 20 століття) - етап інформатизації.

Характеризується появою ЕОМ, що пристосовані для вирішення завдань у сфері економіки. Відбувався протягом декількох періодів.

Перший етап

(50-60-і рр. 20 століття) - етап автоматизації.

Характеризується використанням електронно-механічних перфораційних машин, організацією машинолічильних станцій на великих підприємствах, де основну роль грала комплексна механізована обробка облікових записів таблично-перфокарткової системи обліку на базі типових програм.

Рис. 2 Етапи застосування інформаційних технологій у бухгалтерському обліку

Третій (сучасний) етап - етап комунікації характеризується стрімким розвитком інформаційних технологій, передбачає використання електронних мереж, що дозволяє реалізувати інтерактивну співпрацю користувачів [3].

На сьогоднішній день інформаційна система бухгалтерського обліку має складну ієрархічну структуру, що позначається на видах інформаційних технологій, що застосовуються.

В сучасних умовах для кваліфікованого бухгалтера надзвичайно важливим є вміння організувати ведення обліку та роботу бухгалтерії з використанням сучасних інформаційних технологій. До функцій бухгалтера включаються обов'язки, пов'язані з впровадженням комп'ютерної інформаційної системи підприємства, її підтримання в актуальному стані, забезпечення її постійного розвитку та пристосування до особливостей діяльності підприємства. Бухгалтер на підприємстві відповідає не лише за правильність реєстрації та обробки облікової інформації, а й за вибір технологій ведення обліку, формування чітких та зрозумілих інструкцій щодо ведення обліку за кожним напрямком, які будуть використані як основа для технічного завдання для побудови комп'ютерної

інформаційної системи підприємства. Результатом такої трансформації професії бухгалтера є перетворення його в керівника автоматизації підприємства. [4, с.4]

Суттєві зміни, що пов'язані з використанням ПК у бухгалтерському обліку, такі: засоби обчислювальної техніки стали доступними не тільки для великих та середніх, але і для малих підприємств; можливість вирішення облікових задач в реальному масштабі часу, тобто під час здійснення господарських операцій, виникнення фактів господарської діяльності; персонал безпосередньо працює з АСБО (всі працівники бухгалтерії); змінилась форма представлення вхідної інформації (паперова, електронна (первинний документ)); зріс обсяг задач, що є об'єктом алгоритмізації (від окремих об'єктів обліку до повної автоматизації задач обліку і аналізу); бухгалтерська програма отримала відкритий характер (взаємозв'язок з іншими комп'ютерними програмами, у т. ч. Word, Excel, Internet тощо); інші. [5, с.168]

Бухгалтерський облік в Україні, за останні 60 років, у своєму розвитку пройшов усі стадії застосування інформаційних технологій. Вона дозволяє інтегрувати різні функції обробки облікових даних на одному АРМ бухгалтера, наприклад розрахункові, довідково інформаційні, сервісні тощо. Системи, що побудовані на основі НІТ гнучко реагують на зміни у складі функцій бухгалтерського обліку та розв'язуваних ними задач бухгалтерського обліку, в алгоритмах розрахунку облікових показників, в інформаційних потребах користувачів облікової інформації, оперативному обміні інформацією та реагуванні на запити.

Отже, впровадження сучасних інформаційних технологій суттєво знизили обліково-звітне навантаження на респондентів, підвищили ефективність і якість роботи бухгалтерських служб. Сучасний розвиток інформаційних технологій, що застосовуються в бухгалтерському обліку, сприяє інтеграції видів обліку і контролю в єдиному інформаційному просторі.

Список використаних джерел

1. Наумова Г.І. Сучасні інформаційні технології як засіб зменшення обліково-звітного навантаження на підприємства. *Вісник ЖДТУ*. №1 (39). С.139-142.
2. Пікуліна Н. Ю., Шило Л. А. Проблеми економіки транспорту. 2013, вип. 6. 2013. С. 69-75.
3. Бенько М. М. Новітні інформаційні технології в бухгалтерському обліку. *Вісн. Львівської комерційної акад.: зб. наук. пр. Сер. економічна*. 2017. Вип. 35. С. 29–33.
4. Сусіденко В. Т. Інформаційні системи і технології в обліку. Київ : «Центр учбової літератури», 2016. 224 с.
5. Інформаційні системи і технології в бухгалтерському обліку: монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. 336 с.
6. Бурлаков О. С., Кінаш І.А. Методика оцінки економічного ефекту від впровадження та використання інструментарію комп'ютеризації обліку. *Інноваційна економіка*. 2015. № 2[57]. С. 251-255.
7. Мушеник І.М., Бурлаков О.С. Прийняття управлінських рішень з використанням інформаційних технологій. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2012. Вип. 20. Том 2. С. 536-539.
8. Радченко О.Д. Семенишена Н.В. Вимоги до обліково-інформаційного забезпечення оцінки діяльності аграрних підприємств. *Облік, аудит, фінанси: сучасні проблеми теорії, практики та підготовки фахівців : Міжнар. наук.-практ. конф. (28–29 жовтня 2010 р., ХДУТ, Харків, Україна) / редкол. : О.І.Черевко [та ін.] ; Харківський держ. Ун-т харчування та торгівлі. Харків : ХДУХТ, 2010. С. 141-143.*
9. Цвігун І.А. Безпека в сучасному суспільстві. Матеріали VI регіональної науково-практичної конференції «Теорія та практика сучасного підприємства в контексті парадигми економічної безпеки» (Вінниця, 27-28 травня 2010 р.). Вінниця : Вінницький національний технічний університет, 2010. С. 183-187.